

Zpráva o činnosti ČMPS za rok 1993

V roce 1993 měla ČMPS tři nejdůležitější úkoly:

1) makrosociální: spolupracuje s orgány státní správy (především MŠMT, MV, MZ, MPSV, parlament, úřady práce atd.) při řešení důležitých úkolů. Intenzivně pokračovaly práce na zákonu o psychologické komoře České republiky a jeho předložení vládě a parlamentu,

2) interně psychologické: vypracování kvalifikačních požadavků pro jednotlivé obory psychologické činnosti, práce na etickém kodexu psychologa, vypracování nových stanov odpovídajících změněné struktuře ČMPS, hledání optimálního způsobu spolupráce mezi jednotlivými složkami společnosti (asociace, sekce, pobočky),

3) vědecké: rozvíjela se odborná vědecká činnost, byly organizovány Olomoucké psychologické dny, klinické dny, řada různých seminářů i kurzů i s účastí zahraničních odborníků.

Od 1.1.93 začala ČMPS zajišťovat dva výzkumné projekty:

První projekt "Informační servis". V rámci tohoto projektu vychází čtvrtletní Zpravodaj ČMPS. Má náklad 1650 kusů a je distribuován všem individuálním i kolektivním členům ČMPS. Zpravodaj informuje o připravovaných konferencích, seminářích a přednáškách, vydávaných publikacích a psychodiagnostických testech, stavu legislativy týkající se psychologické činnosti, o mezioborové spolupráci v rámci psychologie, kontaktech ČMPS se zahraničím a s orgány státní správy ČR a o nabídce psychologických programů i mimo ČMPS, např. v ILFu.

V rámci tohoto projektu pokračujeme také ve vytváření adresáře psychologických pracovišť (adresář členů samozřejmě existuje), abychom pomáhali jak kolegům, tak laickým zájemcům najít psychologické pracoviště, jehož služby potřebují. Tato práce je dosti namáhavá a dlouhodobá, protože stále dochází k častým změnám, např. při současné privatizaci zdravotnictví. Sekretariát ČMPS funguje zároveň jako informační středisko.

Druhý projekt "Zajištění vědecké činnosti ČMPS" má tři složky:

a) při organizování různých přednášek, seminářů a kurzů jsme se snažili vycházet z odborných požadavků jednotlivých asociací s cílem zvýšit odbornou úroveň členstva,

b) asociace intenzivně pracovaly na stanovení odborných požadavků pro nové kvalifikační předpoklady pro výkon psychologické profese,

c) došlo k rozšíření našich odborných kontaktů se zahraničím nejen v ČMPS, ale i v jednotlivých sekcích. V příštím roce se chceme více věnovat i vysílání našich odborníků do zahraničí.

Oblast makrosociální

V průběhu roku pokračovaly práce na upřesnění podkladů k zákonu O psychologické komoře ČR. V souvislosti s tím, že stále chybí obecný zákon o komorách, odeslalo představenstvo ČMPS 12. 11. 1993 dopis ministru hospodářství Karlu Dybovi, ve kterém žádá, aby v připravované novele Živnostenského zákona byla psychologická činnost zařazena mezi živnosti vázané.

Asociace klinických psychologů ČMPS zaslala 30. 6. 1993 dopis předsedovi branně bezpečnostního výboru parlamentu ČR Vladimíru Šumanovi, ve kterém nabízí své služby při přípravě zákona o soukromých bezpečnostních agenturách a o střelných zbraních a střelivu, s cílem eliminovat rizikové osobnosti pomocí objektivních klinicko-psychologických metod.

Asociace klinických psychologů požádala také 7. 11. 1993 o audienci u ministra vnitra ČR Jana Rumla ve věci vyjasnění požadavků na psychologické posouzení uchazečů o práci v civilních bezpečnostních agenturách.

Rozšířeného jednání v Kruhu nezávislé inteligence se dne 27. května 1993 zúčastnili dva členové představenstva ČMPS. Zástupci obou organizací shodně konstatovali, že sílí vůle spojit síly k vytváření společných projektů a k diskusím a společným vyhlášením k aktuálním problémům života naší společnosti. Bylo dohodnuto, že KNI bude plnit základní koordinační úlohu při vytváření databáze všech aktivit.

Dne 8. 4. 1993 zaslalo představenstvo společnosti a Asociace poradenských pracovníků ve školství dopis náměstkovi ministra školství RNDr. M. Bartoškovi proti zrušení dvou čelných pracovišť sociálně psychologické a sociální služby dětem a mládeži, školám a rodičům: krajské pedagogicko-psychologické poradny v Praze a pedagogicko-psychologické poradny pro hlavní město Prahu.

ČMPS se také aktivně podílela na jednání rady vědeckých společností a na ministerstvu financí ohledně finančních dotací vědeckým společnostem (z 50 společností byla ČMPS mezi 5 vybranými pro jednání).

Oblast interně psychologická

V rámci ČMPS pokračovala spolupráce mezi jednotlivými profesními asociacemi. Většina asociací měla bohatou odbornou činnost.

Česká asociace psychologů práce a organizace

Dokončila v roce 1993 přijímání svých mimořádných členů za řádné členy po důkladném posouzení podkladových materiálů o kvalifikaci. Ve spolupráci s ostatními asociacemi v ČMPS vypracovala soubor kritérií u 6 vybraných specializovaných odborných psychologických činností pro potřeby akreditace svých členů. V souvislosti s tím asociace pokračovala i ve spolupráci na předloze zákona O psychologické komoře ČR. Asociace byla v tomto roce přijata do Evropské asociace psychologů práce a organizace (EAWOP)

a spolupracuje s touto institucí na přípravě evropské konference psychologů práce a organizace, která se bude konat v roce 1995 v Budapešti. Asociace také navázala kontakty se Svazem německých psychologů (BDP) a uskutečnila přijetí zahraničních odborníků. Uspořádala semináře na témata: Profil odborníka - specialisty v měnících se podmínkách, Psychologie v personálním řízení a Psychologická diagnostika ekonomické oblasti, jakož i několik metodických workshopů ve spolupráci s akciovou společností Amalthea.

Asociace spolupracuje s redakcí čtvrtletníku Psychologie v ekonomické praxi, který vydává UK a uveřejnila v něm kromě zpráv a článků své programové prohlášení, výtah ze stanov EAWOP a nabídku odborných služeb, které může poskytnout nebo zprostředkovat. Asociace tak poskytuje poradenskou službu v oblasti své působnosti a informační servis pro své členy a zájemce domácí i zahraniční. Připravila podklady pro metodický list ohledně užívání psychodiagnostických metod v oblasti úřadů práce pro potřeby MPSV.

(Zpracoval Z. Bureš).

Asociace dopravních psychologů

Asociace zorganizovala pro své členy ve spolupráci s Palackého univerzitou v Olomouci atestační psychologické studium v oboru dopravní psychologie. V červnu 1993 se konal metodický seminář v lázních Bělehrad za účasti členů ADP ze Slovenské republiky. V průběhu roku se členové asociace podíleli na zpracování podkladů k legislativním opatřením týkajícím se silniční dopravy. V jednotlivých regionech zástupci asociace navázali kontakt s orgány státní správy i samosprávy (odbornými odbory dopravy a živnostenské odbory OÚ). ADP je členem Živnostenského společenstva automobilových dopravců, kde má svého stálého zástupce. Asociace rozvíjí i mezinárodní kontakty, úzká spolupráce probíhá s ADP SR, individuálního zástupce má v EUROPZSYT, kontakty byly navázány i s italskými dopravními psychology.

(Zpracovala V. Rehnová)

Asociace manželských a rodinných poradců

Činnost asociace v roce 1993:

Vydávání Věstníku Asociace manželských a rodinných poradců - 6 čísel

Podpora časopisu Konfrontace

Spolupráce s Radou živnostenských společenstev na přípravě Živnostenského zákona s cílem zařadit naši profesi pod vázané živnosti (zdá se, že se zdarem)

Příprava Mezinárodního roku rodiny OSN, práce v Národní koordinační radě pro MRR

Kurz supervize v manželském a rodinném poradenství

Iniciování přípravného výboru pro vznik Psychologické komory

Spolupráce na přípravě zákona o Psychologické komoře ČR

Příprava mezinárodní konference o manželském a rodinném poradenství Sedmihorky 94

Účast na Sympoziu rodinné terapie září 93
Kurz pro sociální pracovníce SOPRAN - celý rok
Kurz pro pracovníky DILMART II. - celý rok, pokračuje dále.

(Zpracoval P. Šmolka)

Asociace poradenských pracovníků ve školství - Praha

Svolává dvakrát ročně sněm svých členů s odborným programem. Dále pořádá kurzy komunikačních dovedností a dlouhodobé výcviky ve skupinových formách korektivní psychoterapeutické práce pro odborné pracovníky z pedagogicko - psychologických poraden a výchovných a diagnostických ústavů v rezortu školství.

Asociace vypracovala systém vzdělávání "Návrh kvalifikačních požadavků pro psychology pracující ve školství". Sdružuje kolem 250 členů a vydává svůj časopis "Výchovné poradenství". Ve spolupráci s MSMT se podařilo k 1.2.94 ustanovit Institut pedagogicko-psychologického poradenství, který bude zajišťovat další vzdělávání poradenských pracovníků ve školství.

V červnu a listopadu 1993 proběhly pravidelné sněmy za účasti přibližně 150 členů asociace, mj. s programem: spolupráce s úřady práce při profesionální volbě, diagnostická kritéria specifických vývojových poruch čtení a systém vzdělávání poradenských psychologů ve školství.

(Zpracoval P. Klíma)

Asociace psychologů v oblasti psychologického poradenství a péče o děti, mládež a rodinu - Brno

Od podzimu r. 1990 působí Asociace psychologů v oblasti psychologického poradenství a péče o děti, mládež a rodinu. Byla založena jako společenské sdružení s celorepublikovou působností na valném shromáždění v Brně dne 18.9.1990. V přítomné době má přes padesát řádných členů. Řádnými členy mohou být odborní psychologové pracující v různých oblastech výše uvedeného poradenství, ale také vysokoškoláci bez úplné odborné psychologické kvalifikace, kteří mají ke dni vzniku Asociace nejméně desetiletou poradenskou praxi a doporučení dvou odborných psychologů - členů Asociace. Sídlem Asociace je Brno.

Posláním Asociace je přispívat k rozvoji odborných psychologických služeb, vyjadřovat se kvalifikovaně k úrovni odborné práce poradenských psychologů, působit při ochraně psychologické profese i veřejnosti před nekvalitním a nekvalifikovaným výkonem psychologického povolání, pomáhat členům Asociace v případech sporů s klienty a institucemi ve věci odbornosti výkonu profese, v otázkách náležitého pracovního zařazení a odměňování, spolupůsobit při dalším vzdělávání poradenských psychologů, spolupracovat na rozvoji koncepčních otázek rozvoje poradenství, reprezentovat zájmy členů Asociace vůči státním orgánům a jiným organizacím.

Za dobu svého trvání zajistila Asociace pro své členy devět

celodenních odborných seminářů. Volba témat se snažila vyjít vstříc zájmu pracovníků poraden, převážná část členů Asociace pracuje v poradenském systému v rezortu ministerstva školství ČR - v psychologickém výchovném poradenství. Představitelé Asociace se zúčastnili jednání se zástupci ministerstva školství o otázkách rozvoje poradenství v tomto rezortu. Asociace je kolektivním členem Českomoravské psychologické společnosti a udržuje pracovní styky s jinými asociacemi.

Zájemci o členství i akce Asociace se mohou hlásit na kontaktní adrese: PhDr. Jana Kunová, Pedagogicko-psychologická poradna města Brna, Údolní 15, 602 00 Brno (tel.: 4221 2467).

(Zpracoval K. Plocek)

Asociace klinických psychologů

Dosáhla zvýšení ohodnocení psychologických výkonů indexem 1,75 VZP. Na popud asociace zavedla VZP funkci pojišťovenského klinického psychologa. Asociace vypracovala nový, rozšířený a diferencovaný systém psychologických položek. Iniciovala několik jednání ohledně povinností absolvovat psychologické vyšetření při žádosti o nošení zbraně. V rámci spolupráce se Společností pro psychoterapii a rodinnou terapii asociace dopracovala návrh vzdělávání v systematické psychoterapii, která se stane nadstavbovou mezioborovou specializací.

(Zpracoval J. Růžička)

ČMPS prostřednictvím svých jednotlivých složek pokračovala dále ve své práci.

Akce Rady ČMPS

XVII. Olomoucké psychologické dny se konaly ve dnech 8.-9.července 93 ve spolupráci s FF UP, katedrou psychologie na téma: "Co nás spojuje a co nás dělí". Odborná sdělení se týkala aktuálních problémů dětí a dospívajících ve školském, zdravotnickém a rodinném systému.

Kurzy:

1. Kurz koncentrativní pohybové terapie vedený Miriam Goldbergovou (Izrael) ve dnech 8.-12.3.93
2. Tříletý kurz transakční analýzy pokračoval pod vedením PhDr. Servaase Beekuma, současného prezidenta Evropské asociace TA.
3. Kurz "Práce s traumatem" Dr. Luc Quintyna, vedoucího centra krizové psychologie v Bruselu byl přeložen na rok 1994 pro zaneprázdnění lektora.
4. Kurz kreativních terapií se uskutečnil ve dnech 4.-6.10.93 v Praze. Vedoucím byl docent Smitskamp se svými spolupracovníky z fakulty kreativní terapie z Anersfoortu, Holandsko.

5. Kurz "Práce s lidmi těžce tělesně a duševně postiženými" ve dnech 19.-20.11.93 - prof. Dr. Franz Schönberger z univerzity v Hannoveru ve spolupráci s ergoterapeutkou Heidi Schönbergerovou musel být odvolán pro malý zájem členů ČMPS.

Etická komise při Radě ČMPS vyzvala členy k podání podnětů na zpracování stále chybějícího etického kodexu psychologa s využitím kodexů zahraničních psychologických společností.

Akce sekcí ČMPS

1. Sekce obecné a teoretické psychologie uspořádala přednášky:

- "Teorie agrese" - doc. PhDr. P. Říčan - 20.1.93
- "Několik psychologických pohledů na osobnost T. G. Masaryka" PhDr. Olga Kolaříková, CSc. - 17.3.93
- "Modelování kognitivních procesů neuronovými sítěmi" - PhDr. Igor Turečka (Vídeň) - 27.9.93
- "Agresologická problematika na III. evropském psychologickém kongresu v Tampere- Doc. PhDr. P. Říčan - 17.11.93
- "Pojetí mentálních modelů v kognitivní psychologii" - PhDr. M. Sedláková - 15.12.93

2. Sekce klinické psychologie - jako každoročně pořádala 5 klinicko-psychologických dnů:

- 69. klinicko-psychologický den - 11.1.93 na téma: Zdravotní prevence - intervence - akomodace
- 70. klinicko-psychologický den - 8.3.93 na téma: Kognitivní behaviorální terapie
- 71. klinicko-psychologický den - 10.5.93 na téma: Pomohou nám ke zdraví některé nové přístupy?
- 72. klinicko-psychologický den - 11.10.93 na téma: Bathypsychotherapeutické spektrum
- 73. klinicko-psychologický den - 13.12.93 na téma: Limity lidských práv a svobod (psychologické hledisko).

3. Sekce pedagogické psychologie pořádala dvě přednášky:

- Doc. Dr. S. Stecha, CSc. zaměřenou na psychologickou analýzu alternativních pedagogických hnutí "nové výchovy",
- Dr. I. Pavelkové, CSc. zaměřenou na psychologické otázky motivace žáků ve škole.

Dále se sekce a její členové podíleli v r. 93 na několika významných akcích:

- v červnu uspořádala v Praze PF UK osmé mezinárodní kolokvium Evropského fóra pro svobodu ve vzdělávání (EFE). EFE se zaměřuje na analýzu alternativních možností rozvoje školy v kontextu evropského úsilí o tzv. svobodnou nezávislou školu vyvěrající z tradice reformní pedagogiky, technologického aj. pokroku a také se zabývá novými formami ohrožení dítěte.

- v červnu byla také uspořádána PF UK 1. konference pedagogického výzkumu. Jedna ze tří sekcí byla věnována psychologickému a pedagogickopsychologickému výzkumu a transformaci české školy.

4. Sekce poradenské psychologie

- výcvik v Baum-testu v Praze, 26.-27.3.93
- druhý výcvikový kurz v Baum-testu, 19.-20.8.93
- třetí výcvik v Baum-testu, 17.-18.12.93
- kazuistický seminář v Baum-testu, 16.11.93
- workshop v Olomouci, 19.3.93 s absolventy výcviku v Baum-testu
- workshop v Šumperku, 2.4.93 s absolventy výcviku v Baum-testu.

Sekce úzce spolupracuje s Českomoravskou společností grafolickou, členství a aktivity se často překrývají.

5. Sekce forenzní psychologie připravila na pracovní schůzi dne 10.června 93 témata: "Meze psychodiagnostiky sexuálních deviací" a "Obsah sexuální ofense".

6. Sekce vývojové psychologie připravila program konference "Vývoj představy", z technických důvodů bylo však její konání nutno přeložit na 1. čtvrtletí 94. Sekce spolupracovala na akcích Společnosti pro nadání a talent. Navázala také pracovní kontakty se sekcemi vývojové psychologie rakouské, německé a švýcarské psychologické společnosti.

7. Sekce psychologie zdraví uspořádala:

- víkendové setkání ve dnech 21.-23.5.93 ve Vernířovicích -Šumperku na téma: "Podpora zdraví psychologickými prostředky"
- víkendový seminář ve dnech 14.-17.10.93 ve Vernířovicích -Šumperku na téma: "Protektivní faktory zdraví, tzv. salutory".

Akce pracovních skupin

1. pro neuropsychologii realizovala 2 pracovní semináře s odbornou náplní:

- "Neuropsychologie a schizofrenie" - 27.4.93
- "Neuropsychologické vyšetřovací postupy u dětí" (23.11.93).

Skupina pokračovala s participací na praktických akcích Sdružení pro rehabilitaci osob po cévních mozkových příhodách (rozpracovány další postupy skupinových aktivit, vycházejících z cíle ovlivnit některé VPF i těmito formami).

2. pro teorii a praxi psychodiagnostických projektivních technik uspořádala v rámci inovačního kurzu "Rorschachologie - psychologie - nová psychopatologie" tři pracovní schůzky.

3. pro pastorální psychologii zahájila svoji činnost 25.1.93. Setkání skupiny se konají pravidelně každý čtvrtek kromě letních prázdnin. Byla zahájena práce se zaměřením na psychologické aspekty manželství a rodiny.

Akce pobočky

Západočeská pobočka se sídlem v Plzni se podílela na akci v Psychiatrické léčebně v Dobřanech - výcvik v testové technice TBSD. V červnu uspořádala dva víkendové kurzy k Rogers. technikám.

Z dalších organizačních aktivit ČMPS uvádíme:

- Rada ČMPS se scházela jednou za 2 měsíce, schůzky se konaly střídavě v Praze a v Brně,
- byla vydána další 4 čísla Zpravodaje ČMPS v celkovém rozsahu 82 stran,
- za rok 1993 se do ČMPS přihlásilo nově celkem 40 individuálních členů a novými kolektivními členy se staly Asociace klinických psychologů a Asociace poradenských pracovníků ve školství. Celkem k 31.12.1993 měla ČMPS 1.197 individuálních členů a 8 kolektivních členů. Pracuje v ní 9 odborných sekcí a 4 pracovní skupiny,
- finanční potíže v r. 1993 přinutily představenstvo zmenšit o jednu celou pracovní sílu počet pracovníků sekretariátu ČMPS. Od 1.9.93 zůstala na sekretariátu pouze 1 pracovnice na plný pracovní úvazek tajemnice Věra Filecová, která značný nárůst pracovních úkolů zvládá díky své velké odpovědnosti a pracovnímu nasazení.

Oblast mezinárodních vztahů

ČMPS pokračovala ve spolupráci se Slovenskou psychologickou společností. Ve dnech 1.-2.4.93 se uskutečnila v Bratislavě společná schůze výborů SPS a ČMPS, na které byla ukončena působnost Asociace psychologických společností ČSFR a přijata dohoda o další vzájemné spolupráci mezi výbory obou samostatných společností. Obě společnosti se budou vzájemně informovat o své činnosti prostřednictvím zasílání svých bulletinů, informací o edičních plánech, zákonech o psychologických komorách, etických kodexech, akreditačních požadavcích apod. Oba výbory se budou scházet nejméně 1x ročně, střídavě v obou republikách.

ČMPS během roku 1993 pozvala k uspořádání přednášek a seminářů řadu předních odborníků z různých států (přijel doc. Smitskamp z Holandska, prof. J. Myyrä z Univerzity v Turku ve Finsku, M. Goldbergová, Izrael). Jednotlivé sekce a asociace si navíc zvaly další zahraniční hosty. V roce 1993 pokračoval pětiletý intenzivní systematický výcvik v transakční analýze, který vedl současný prezident Evropské asociace pro transakční analýzu. Pokračovala spolupráce s mezinárodními psychologickými společnostmi (IUPsyS, ICP a také Kanadskou psychologickou společností).

V Praze dne 12. 1. 1994

PhDr. Zdeněk Kuťák
vědecký tajemník ČMPS